

GRUP D'ESTUDIS DE SALUT INTEGRAL

Projecte: ASOCAL, una Iniciativa Comunitària per al Desenvolupament Local
País: Colòmbia
Soci local: Asociación Campesina de Caldono (ASOCAL)
Subvenció: 62.678 €
Beneficiaris directes: 118 dones i 87 homes

Este proyecto ha beneficiado a 68 familias campesinas, dotándolas de maquinaria semi-industrial para sus actividades agrícolas y para la elaboración de productos alimentarios y medicinales.

A l'Amèrica Llatina, l'aprofitament agropecuari i l'explotació dels recursos forestals i dels aqüífers, de manera intensiva i a gran escala, afecten intensament la vida de les comunitats pageses. Aquestes poblacions, que amb prou feines disposen de recursos per adquirir terres i equipament tècnic amb el qual poder millorar la producció agrícola, viuen habitualment immerses en economies de subsistència, amb dietes alimentàries basades en els carbohidrats.

Com a alternativa per guanyar-se el pa, molts pagesos es lloguen com a treballadors ocasionals a càrrec d'empreses que operen a les seves àrees; per exemple, en plantacions industrials de pins o d'eucaliptus per a l'obtenció de paper, o en els cultius agroindustrials de blat de les Índies i palma africana. Tot i que, a la llarga, aquestes activitats no beneficien l'habitant de la regió, sinó que més aviat acaben provocant-ne el desallotjament.

Per superar aquesta situació, els responsables del projecte han volgut dotar les comunitats pageses del municipi de Caldono d'elements de desenvolupament i d'autonomia econòmica, ja que consideren que si s'afavoreix el desenvolupament agropecuari de la zona es combaten l'opressió i l'espoliació que mantenen aquestes comunitats en una situació de pobresa extrema i intolerable.

D'aquesta manera, el Grup d'Estudis de Salut Integral, en col·laboració amb l'Asociación Campesina de Caldono (ASOCAL), ha dut a terme aquest projecte, basat en la participació-acció dels beneficiaris i en la seva capacita-ció tècnica.

Per exemple, s'han impartit tallers de formació relacionats amb l'elaboració de derivats de farines nutritives, amb mètodes de conservació, emmagatzematge i empaquetatge d'aliments, amb la fabricació d'adobs orgànics, amb la utilització i el manteniment de maquinària, i amb l'administració i l'organització dels grups productius.

Per tal de millorar el rendiment dels cultius en què l'ASOCAL basa la seva activitat –plantes medicinals, especialment la calèndula, i cafè, plàtan, blat de les Índies i mongetes–, s'ha subministrat l'equipament agrícola apropiat. A més, el projecte ha contemplat la dotació d'un vehicle destinat a transportar les mercaderies, la qual cosa permetrà ampliar l'àrea de comercialització dels productes.

També s'han habilitat i moblat les instal·lacions dedicades a l'emmagatzematge i la manipulació dels productes, i s'ha proporcionat maquinària semiindustrial per al procés de torrat i empaquetatge del cafè biològic, per a la producció de derivats de les plantes medicinals (pomades, xarops, sabó) i per a l'elaboració de productes a base de farines de vegetals deshidratats, destinats a millorar els nivells de nutrició de la població infantil.

S'espera que la millora en els processos de producció i comercialització incideixi directament en el desenvolupament rural i en la sostenibilitat econòmica de les comunitats implicades en aquest projecte.

METGES DEL MÓN

Projecte: Enfortiment de l'Atenció en Salut Mental al Districte de Salfit

País: Palestina

Subvenció: 65.000 €

Beneficiaris directes: 600 pacients que han rebut tractament, 140 professionals de la salut i 4.000 familiars

Beneficiaris indirectes: 60.000 habitants del districte de Salfit

Este proyecto ha contribuido a mejorar la detección, el tratamiento, la rehabilitación y los cuidados de aquellas personas que sufren problemas de salud mental en la zona central de Cisjordania.

Durant els últims vuit anys de conflicte palestinoisraelià, la qualitat de vida de la població palestina ha anat de cap per avall, fins al punt que s'ha arribat a triplicar l'índex de pobresa entre els habitants de la Franja de Gaza i Cisjordània. Amb la construcció del Mur de seguretat per part d'Israel, les comunicacions en tota l'àrea de Cisjordània han resultat molt afectades, amb la qual cosa es complica o es nega l'accés dels palestins a les seves terres, escoles, centres de salut i altres serveis, i es bloqueja el pas de recursos, equipaments o medicaments.

Al si d'aquest conflicte, alguns informes i diversos equips de professionals relacionats amb la salut mental a Palestina han anat alertant sobre la precarietat i la descoordinació de l'assistència als pacients amb problemes mentals, i de com aquesta atenció es presta segons un model obsolet, ja superat. Per resoldre aquesta situació, el Ministeri de Sanitat Palestí, juntament amb representants de la Mitja Lluna Roja i l'assistència tècnica de l'Organització Mundial de la Salut, entre altres instàncies, proposaren l'any 2004 un programa per modernitzar el sistema d'atenció mental a la xarxa de salut primària i per garantir-ne l'accés a tota la població palestina.

L'organització Metges del Món s'ha sumat a aquest programa amb un projecte executat a la zona central de Cisjordània, des de l'1 de gener fins al 31 de juliol de l'any 2007.

L'objectiu del projecte esmentat ha estat, d'una banda, facilitar l'accés dels habitants de la regió al centre de salut mental de l'hospital de Salfit, cosa que s'ha resolt proveint el centre d'una unitat mòbil. Mentrestant, d'altra banda, s'ha incrementat el nombre de professionals sanitaris (psicòlegs, treballadors socials i

infermeres) i se'ls ha proporcionat formació especialitzada per tal que puguin detectar amb més facilitat les persones afectades per trastorns mentals i així dispensar el tractament adequat als casos més comuns o derivar-ne els més aguts a centres especialitzats.

També, en el marc d'aquest projecte, s'han dut a terme les obres d'ampliació de l'àrea de salut mental de l'hospital de Salfit (inaugurada l'agost de 2008), que a més a més s'ha dotat de material informàtic. Paral·lelament, s'ha fet una campanya de sensibilització a les escoles, als centres de treball i en associacions diverses per tal de lluitar contra la visió negativa que porten associades aquest tipus de patologies i per publicitar els serveis d'atenció mental, de manera que les persones o els familiars afectats puguin cercar ajuda professional.

D'aquest projecte se'n beneficiaran els palestins que pateixen malalties mentals greus, i també la població en general, la qual, immersa en una situació de constant inseguretat, temor i tensió emocional, és susceptible de patir, segons els especialistes, trastorns d'ansietat, d'alimentació, del son, afectius, cognitius i altres trastorns psicòtics.

ENGINYERIA SENSE FRONTERES

Projecte: Enfortiment de Capacitats i Estratègies de Sobirania Alimentària en Comunitats Camperoles i Indígenes

País: Argentina

Subvenció: 118.153 €

Beneficiaris directes: 3.500 famílies

A l'Argentina, un país que produeix fins a set vegades la quantitat dels aliments que necessiten els seus habitants, el dret a l'alimentació no està garantit. A les zones rurals, el model agrícola industrial, destinat principalment a l'exportació, i l'absència de polítiques compromeses amb les poblacions pageses i indígenes, van minvant seriosament la capacitat d'aquestes comunitats per ser autosuficients, generar excedents i competir en els mercats locals. Massa vegades, no troben cap altra solució més que emigrar a les ciutats, on les estadístiques assenyalen que un de cada tres nins pateix malnutrició.

Amb la finalitat de garantir la sostenibilitat econòmica d'aquestes comunitats, l'organització Enginyeria Sense Fronteres ha desenvolupat el projecte següent, que potencia el sistema pagès indígena de producció, consum, transformació i comercialització dels productes.

La consolidació de models productius pagesos i indígenes en els seus propis territoris ajuda a legitimar aquests sistemes, a millorar l'autoestima col·lectiva i a enfortir la percepció que és possible viure a les terres dels avantpassats, en harmonia amb el medi i els béns naturals, en comptes d'adoptar el model agroexportador a gran escala (amb cultius com la soja o el cotó), que causa pèrdua de biodiversitat, augment de la desertificació i contaminació ambiental.

En el desenvolupament d'aquest projecte, s'ha combinat la salvaguarda dels sabers i les pràctiques tradicionals amb la capacitat i l'acompanyament tècnic per aplicar tots aquells mètodes que reporten una millora en la producció agrícola (sempre segons la realitat productiva i les necessitats locals). A més, s'han instal·lat 10 centres de manufactura destinats a l'elaboració i a l'intercanvi dels productes agrícoles, i s'han emprat accions per consolidar vuit xarxes de comerç just i consum responsable a escala local, tres a escala provincial i una xarxa nacional, que facilitin l'accés d'aquests productes als mercats urbans. D'altra banda, s'ha donat suport a accions en el terreny legal, dirigides a incloure els principis de la sobirania alimentària en les polítiques públiques.

L'alt grau de col·laboració dels beneficiaris, en totes les etapes del projecte, ha derivat en una implicació activa dels participants, que s'han sentit vertaders protagonistes de la intervenció, la qual cosa facilitarà la viabilitat i la sostenibilitat del programa. Les dones i els joves també han participat intensament en els tallers de capacitat, en les activitats de producció i transformació dels productes, i en els espais de presa de decisions.

Com a resultat d'aquest projecte, executat entre el desembre de 2007 i el juny de 2009, la població beneficiària ha augmentat la producció agrícola, cosa que ha fomentat l'autoconsum i la venda d'excedents per incrementar els ingressos familiars. A més, ara disposa de més oportunitats per romandre a les seves terres.

Con este proyecto, 3.500 familias campesinas e indígenas de la zona central de Argentina han incrementado su producción agropecuaria, disponen de más y mejores instalaciones para la transformación de sus productos y han ampliado las redes de comercio justo donde comercializarlos.

HOGARES LUZ Y VIDA

Projectes: Construcció-Remodelació de la Casa Maria Auxiliadora "Hogares Luz y Vida" - Adquisició Camioneta per a Transport dels Nins

País: Colòmbia

Subvenció: 23.890 €

Beneficiaris directes: 120 nins i les seves famílies

El conflicte politicosocial i armat que des de fa quatre dècades viu Colòmbia, tenalla la població civil, especialment l'afrocolombiana, la indígena i la més empobrida.

Aquesta situació de violència, de desplaçament forçat de persones (el segon major del món, en nombre, després del Sudan) i de crisi política, social i econòmica, afecta més seriosament la població infantil. En un ambient familiar d'extrema pobresa, d'amuntegament i d'escassa o nul·la atenció sanitària i educativa, la possibilitat que aquests nins millorin la seva existència és molt remota.

En el cas dels nins i dels joves discapacitats el problema s'agreuja, ja que a tot el que s'ha comentat, s'hi ha de sumar que no disposen de l'atenció terapèutica indicada i que el desconeixement dels seus progenitors sobre com tractar-los, així com la deixadesa diària que pateixen (per la necessitat dels pares de sortir a guanyar-se el pa), els sumeixen en situacions molt penoses.

Un informe de l'Institut Colombià de Benestar Familiar (ICBF) indicava el 2006 que al municipi de Caqueza, departament de Cundinamarca, hi havia més de 5.000 nins amb discapacitat que requereixen cures terapèutiques i que no eren atesos per la Secretaria Departamental de Salut, per falta de recursos o perquè molts vivien en llogarets rurals.

Per tal de millorar la qualitat de vida d'aquest grup de població, l'Asociación Hogares Luz y Vida, que té experiència en aquest camp i manté diverses cases d'acollida al país, adquirí un antic col·legi on poder brindar les atencions adequades a aquests nins discapacitats i també a altres que es troben immersos en situacions de vulnerabilitat.

El projecte següent ha ajudat a finançar les obres d'adaptació de l'edifici i ha impulsat la personalització del programa d'atenció segons les necessitats de cada nin.

El siguiente proyecto ha contribuido a la adaptación de la Casa de Caqueza, que atiende a 120 niños en situación de alta vulnerabilidad, y a la puesta en marcha de programas especializados.

Avui en dia, la casa de Caqueza acull 120 nins, dels quals una tercera part presenten limitacions motores, sensorials, cognitives o dermatològiques, mentre que la resta són nins convencionals.

El programa d'atenció sanitària i tractaments especialitzats inclou: odontologia, infermeria, nutrició, fonoaudiologia, teràpia respiratòria, teràpia física, educació especial i teràpia ocupacional.

Amb el temps, la casa de Caqueza pretén augmentar el nombre de pupils als quals poder oferir l'atenció i la qualitat de vida que els permetin gaudir amb plenitud dels seus drets. L'associació aspira a aconseguir que el nin, amb un alt grau de vulnerabilitat, sigui atès ja molt jove, a la vegada que pretén proporcionar orientació a les famílies sobre els tractaments que requereix cada cas.

La Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears ha participat també en el projecte d'adquisició d'un microbús per al transport dels nins d'Hogares Luz y Vida. Les necessitats particulars de molts d'ells, els impedeixen accedir als mitjans de transport públic (ja que no estan adaptats). Aquest vehicle facilitarà que els nins puguin acudir normalment als seus centres escolars, a les cites mèdiques, a les sessions de rehabilitació terapèutica, a les activitats lúdiques, etc.

